

I. FELADATLAP

CSAPAT NEVE: _____	
IRÁNYÍTÓ TANÁR:	
CSAPATTAGOK:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:

2016. december 2.

I. FELADATSOR

Elek mozdulatlanul ült fonott karszékében. Ő is az Istvánban szállt meg. Elmehetett volna a tisztekkal, de inkább velem maradt, kettesben. Számomra titkokat rejtett az éjszaka. Holdvilágot, csillagfényt, virágillatot. Arra gondoltam, hogy ez az eszményi pillanat a szerelmi vallomáshoz. De Elek nem szólt. Hallgatása olyan volt, mint az aranybánya mélye. Nem bántam. Jó volt vele együtt hallgatni. Lecsavartam a petróleumlámpa lángját, mert a pillék vakon belerepültek.

– Sajnálom őket. Megpörkölődnek – szólaltam meg.

Elek erre nem mondott semmit, de sóhajtott egyet. Gyöngéd éjjeli szellő hozta a fenyőfák gyantás illatát. Én arra gondoltam, de jó volna örök időkre megmerevedni ebben a pillanatban, mint egy borostyánkőbe zárt pille.

Vártam, hogy megszólaljon, de szorongtam is egy csöppet, hogy mit mondana. Arra is gondoltam, bezzeg Somorjai Pista nem szalasztotta volna el az alkalmat, de éppen azt szerettem Elekben, mennyire tartózkodó, pedig éreztem, hogy izzik. Aztán megszólalt, illetve halkán dúdolni kezdte:

*Az az szép, az a szép,
akinek a szeme kék...*

Milyen másként énekelt, mint Somorjai. Nem nekibuzdulással, inkább játékosan, gyöngéden. Aztán prózára váltott.

– De hiszen magának nem is kék a szeme.

– Hanem?

– Szürke... szépszürke... mélyszürke. Talán a Szent Anna-tó ilyen, hajnalodáskor. Látta már?

– Nem.

– Elvigyem?

Elhallgatott, mint aki megbotlott a saját szavába. Majd megismételte:

– Elmenjünk oda? Jönne?

– Mennék.

Újabb hallgatás.

– Hát Árvátfalvára? Édesapámékhoz?

– Azt már megbeszéltük. Nagyon szívesen megyek.

– Anyám bejön a városba a héten, megbeszélem vele.

Felállt, kezét csókolta. Nem hosszan, nem forrón, de én mégis libabőrös lettem. Ennyi mindent fejezhet ki egy kézcsók?

– Jó éjszakát, Ilon.

– Jó éjszakát, Elek.

De ez úgy hangzott, mintha azt mondtuk volna: szeretlek.

(Méhes György: Szép szerelmek krónikája)

1. Ha családi krónikát szeretnétek írni, hogyan fognátok hozzá? Írjátok meg a saját családi krónikátok bevezetőjének első bekezdését, valamint adjatok címet a műnek. (Csupán **egy csapattag** családjának! – maximum **300 szó**) **6 pont**

2. Készítsétek el a szerző családfáját a mű alapján, és postázzátok a megadott címre.

0,2 pont/személy

3. A családtagokon kívül számos, a szerző családjához rokoni szállal nem kötődő szereplő is megjelenik a műben. Egy-egy mondatban magyarázzátok meg, hogy milyen szerepük volt az alábbi személyeknek a család életében. **4 pont**

- a. Szöllősi Irén
- b. Somorjai Pista
- c. Meskó Irma
- d. Mária román királyné

4. „Tudtam, hogy a család rettenetes hagyománya, hogy három Elek sohasem élt egyszerre a családban. A nagypa, dédapa mind az Elek nevet viselte, de a nagypák sohasem érték meg az unokájukat.”

Kutassatok hagyományok után a családjaitokban, majd írjátok le egyet röviden (a fentihez hasonló módon), megnevezve a családot, amelyben az illető hagyomány még ma is él. **4 pont**

5.

- a. Az 1. számú mellékletben található térképre helyezd el az aranyrudakat az Erdélyi-középhegységben található öt aranytartalmú érctelep elhelyezkedésének megfelelően! Írd rá a térképre ezen aranylelőhelyek magyar megnevezéseit! **2.25 pont**
- b. Miért káros a környezetre nézve az arany kinyerésének módszere? **1.5 pont**
- c. Milyen adszorbenst használnak az arany leválasztására? **1 pont**
- d. Készítsetek egy olyan „arany-/aranyozott” tárgyat, amely a századeleji erdélyi háztartások része lehetett. Postázzátok a megadott címre. **4 pont**

6. „*Én arra gondoltam, de jó volna örök időkre megmerevedni ebben a pillanatban, mint egy borostyánkőbe zárt pille.*”

- a. Mi a *rigor mortis* jelentése? **2 pont**
- b. Mi a *borostyánkőbe zárt pille*? **2 pont**
- c. Mi a pille? **0.75 pont**

7. „*Gyöngéd éjféli szellő hozta a fenyőfák gyantás illatát.*”

- a. A fenyők gyantáját széles körben használják napjainkban. Erre vonatkozóan töltsétek ki a 2. számú mellékletet! A négyzetek a felhasználási területeket kell tartalmazzák, a körök pedig a produktumokat. **5 pont**
- b. Gyűjtsetek friss tűleveleket, apró ágacskákat és gyantás tobozokat. Pároljátok lassú tűzön jó minőségű olajban (mandula vagy olíva). Illatos és egészséges masszázsolajat kaptok, amely oldja az izom- és az idegfeszültséget. Egy maximum 2 perces kisfilmmel dokumentáljátok a feladat megoldását, mely tartalmazza végtermétek felhasználását is! **5 pont**
- c. Miért készítik a temetési szertartásokon a koszorúkat fenyőágakból? **1 pont**
- d. Gyűjtsetek öt olyan **szólást** vagy **közmondást**, amelyben megjelenik a fenyő, és értelmezzétek őket. **2.5 pont**

II. FELADATSOR

...

*De mikor aztán a vacsorának vége,
Nem nehéz helyen áll a koldus beszéde;
Megered lassanként s valamint a patak,
Mennél messzebbre foly, annál inkább dagad.*

*(1)Beszél a szabadság véres napjairul,
S keble áttüzesül és arca felpirul,
Beszél azokról is - szemei könnyben úsznak -
Kikkel más hazába bujdosott... koldusnak.*

...

*Este van, este van... a tűz sem világít,
Kezdi hunyorgatni hamvas szempilláit;
A gyermek is álmos, - egy már alszik épen,
Félrebillent fejjel, az anyja ölében.
Gyéren szól a vendég s rá nagyokat gondol;
Közbe-közbe csupán a macska dorombol.
Majd a földre hintik a zizegő szalmát...
S átveszi egy tücsök csendes birodalmát.*

(Arany János: Családi kör)

1. Melyik híres (nem magyar!) költő verse nyomán írta meg Arany János a *Családi kört*? (név, nemzetiség) **2 pont**
2. Fordítsátok le a vers első szakaszát román nyelvre. **10 pont**

3. Húzzátok alá azok nevét, akik Arany János kortársai voltak!
Arisztophanész, Baudelaire, Byron, Dante, Goethe, Gogol, Milton, Poe, Puskin, Shakespeare,
Tasso, Tolsztoj **2 pont**
4. A *Családi kör* egyik szakaszát (8 sor) felhasználva, az alábbi példa alapján írjátok meg egy természettudományi lecke/képlet/szabály versét, mely megkönnyíti annak elsajátítását! **5 pont**
*De már menne is a szegény, csak nem hat rá az erő,
Működik a gazda, mint kétkarú emelő.
Kiveszi a vándort tulajdon székéből,
S gyorsulást ad a szoba közepéről.
A vendég először forgómozgást végez,
Azután megjátsszik egy TU-154-est..
...*
5. Értelmezzétek a következő sorokat (maximum 300 karakter): **5 pont**
*Három éve múlik, hogy utána kérdez,
Még egy esztendő vár, nem megy addig férjhez.*
6. A *Családi kör* az otthon melegét bemutató életkép. Készítsetek életképet a mai családi otthonról fényképezőgép segítségével, illesszétek be a feladatlapba, és csatoljátok hozzá leírást (**maximum 300 szó**) **5 pont**
7. Milyen patakra és milyen folyóra gondolhatott Arany saját életteréből versírás közben? **2 pont**
8. Vásson és olajfesték segítségével keltsétek életre a mű utolsó versszakát (A3 vagy A4-es méretben), majd postázzátok. **10 pont**
9. Milyen zárvatermő kétszikű növényekre leltek a versbe? Melyik gerinces állatcsoportnak nem találjátok egyetlen képviselőjét sem a versben? **3 pont**

A feladatok megoldásait minden csapat saját adatlapjára kell feltöltsse a <http://bod.comunitas.ro> címre. Amennyiben a rendszer ezt valamilyen okból kifolyólag nem engedélyezné, emailben kérjük csatolni a magyaroktatas@magyaroktatas.ro címre.

A kreatív feladatokhoz tartozó megoldásokat a következő címre kell postázni: **Fundația Comunitas, 400489 Cluj-Napoca, str. Republicii nr. 60.** (A borítékra kérjük ráírni: BÖD – Országos szintű vetélkedő középiskolások számára valamint a csapat nevét)

FORMAI KÖVETELMÉNYEK¹ BETARTÁSA

10 pont

---

¹ A megoldások első oldala a feladatlap első, a megjelölt adatokkal kitöltött oldala. Kérjük, a megoldásokat az egyes feladatsorokban megadott szövegrészletek, valamint a feladatok szövege *nélkül*, a megadott sorrendet megőrizve küldjék be (ez utóbbi kérés nem vonatkozik az olyan feladatok megoldásaira, melyeket külön lapra kell elkészíteni). A szövegformázásra vonatkozó követelmények a következők: **betűtípus** Times New Roman, **betűméret** 12 pt, **igazítás** sorkizárt, **behúzás típusa** első sor, **értéke** 1,25 cm.